

คลินิกปริศนา

พรทิพย์ นิตการุญ , พ.บ.

กลุ่มงานจักษุวิทยา โรงพยาบาลพระปกเกล้า

ผู้ป่วยหญิงอายุ 67 ปี มาตรวจตามนัด ผู้ป่วยมีอาการเคืองตาขวาเป็นๆ หายๆ และสังเกตเห็นว่ามีก้อนสีขาวที่ตาขวา ไม่ปวดตา ไม่มีอาการตาแดง

โรคประจำตัว: เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง

Past history:

- ปฏิเสธประวัติอุบัติเหตุที่ตาทั้ง 2 ข้าง
- เคยผ่าตัดต้อกระจกทั้ง 2 ข้าง ปี พ.ศ. 2562
- เคยผ่าตัดต้อหินตาขวาปี พ.ศ. 2563 (post trabeculectomy with MMC right eye)

Eye examination:

Right eye - Visual acuity 20/50 pin hole 20/30, ocular tension 14 mmHg

- Cornea clear, no injected conjunctiva, IOL
- A cystic, thin-walled, translucent filtering bleb over the cornea superiorly at 11-12 OC. (รูปที่ 1A-1B)
- Seidel bleb test: negative

รูปที่ 1 (A) A cystic, thin-walled, translucent filtering bleb over the cornea superiorly at 11-12 OC, (B) The bleb was seidel negative test.

ท่านคิดว่าผู้ป่วยรายนี้สงสัยโรคอะไร?

อภิปรายผล

การวินิจฉัยเบื้องต้นในผู้ป่วยรายนี้คือภาวะ Overhanging filtering bleb^{1,2} เป็นภาวะแทรกซ้อนที่สามารถเกิดขึ้นได้ในผู้ป่วยต้อหินที่เคยเข้ารับการผ่าตัด Trabeculectomy และมีโอกาสพบมากขึ้นถ้ามีการใช้ Antimetabolites ร่วมด้วยในการผ่าตัด ลักษณะที่ตรวจพบคือ Bleb เคลื่อนที่ลงมาบริเวณกระจกตาด้านบนจนทำให้ผู้ป่วยมีอาการเคืองตา น้ำตาไหล แพ้แสง หรือถ้าหาก Bleb มีขนาดใหญ่มากจนบดบังระดับสายตาสายจะทำให้มีผลต่อการมองเห็นได้ นอกจากนี้บ่อยครั้งที่พบว่าผู้ป่วยมีความกังวลเรื่องความสวยงาม เป็นต้น

การรักษาภาวะ Overhanging filtering bleb สามารถแบ่งการรักษาได้ตามอาการ ลักษณะของ Bleb รวมไปถึงระดับของความดันลูกตา^{1,2}

1. Observation ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่มีอาการสามารถนัดติดตามอาการได้
2. Conservative treatment ถ้ามีผู้ป่วยมีอาการเคืองตา ไม่สบายตา สามารถให้ Lubricants เช่น น้ำตาเทียม เพื่อลดอาการเคืองตา ไม่สบายตาให้กับผู้ป่วย
3. Surgery ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการเคืองตามาก มีลักษณะของ Bleb induce infection หรือมี Bleb leakage เกิดขึ้น จะพิจารณาทำการรักษาโดยการผ่าตัด สามารถ

แบ่งเป็น Partial excision of overhanging bleb และ Total excision bleb with conjunctival advancement/free autologous conjunctival patch graft โดยจะพิจารณาตามลักษณะของ Bleb และความดันลูกตาควบคู่กันให้มีความเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย

ในผู้ป่วยรายนี้มีอาการเคืองตาเป็นๆ หายๆ ความดันลูกตาปกติ ระดับการมองเห็นปกติ การรักษาในผู้ป่วยรายนี้คือ การให้น้ำตาเทียมเพื่อลดอาการระคายเคืองตา และนัดติดตามอาการ นอกจากนั้นควรให้ความรู้กับผู้ป่วยถึงภาวะที่ต้องมาพบแพทย์ก่อนวันนัดหมาย เช่น มีอาการเคืองตามาก ตาแดง น้ำตาไหลตลอดเวลา ปวดตา หรือมีระดับการมองเห็นลดลง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. Al-Aswad LA. The management of overhanging filtering blebs [Internet]. 2006 [cited 2024 Oct 13]. Available from: https://assets.bmctoday.net/glaucomatoday/pdfs/0506_03.pdf
2. Ou-Yang PB, Qi X, Duan XC. Histopathology and treatment of a huge overhanging filtering bleb. BMC Ophthalmol [Internet]. 2016 [cited 2024 Oct 13];16(1):175. Available from: https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5053132/pdf/12886_2016_Article_353.pdf